

به نام خدا

دانشگاه علوم پزشکی تبریز
وفدات بهداشتی درمانی تبریز

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی - درمانی تبریز

دفتر مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی معاونت آموزشی دانشکده بهداشت

طرح درس مراقبت از سالمندان در خانه، جامعه و مراکز نگهداری مربوط به رشته سلامت سالمندی

در نیمسال اول سال تحصیلی ۹۹-۹۸ گروه آموزشی آموزش بهداشت و ارتقا سلامت

۱- مشخصات مدرس

نام و نام خانوادگی: فاطمه عادل راد	گروه آموزشی: آموزش بهداشت و ارتقا سلامت	مرتبه دانشگاهی: دانشجوی دکتری
دانشگاه محل فعالیت: علوم پزشکی تبریز	دانشکده محل فعالیت: بهداشت	شماره اتاق محل فعالیت: ----
آخرین مدرک تحصیلی: کارشناسی ارشد	رشته تحصیلی: سالمندشناسی	شماره تلفن دانشکده: ----

۲- مشخصات درس

سال تحصیلی: ۹۹-۹۸	نیمسال تحصیلی: نیمسال اول * نیمسال دوم	ترم تابستانی
نام درس:	تعداد واحد: ۲ (۱ نظری و ۱ عملی)	محل تشکیل کلاس درس: دانشکده بهداشت
مراقبت از سالمندان در خانه، جامعه و مراکز نگهداری		
نوع درس: عملی ☒ نظری ☒ کارآموزی ☐ کارورزی ☐		
درس پیش نیاز: دارد ☐ ندارد ☒	تعداد جلسات تشکیل کلاس: ۸ جلسه نظری و ۱ واحد عملی	
تعداد روزهای اجرای دوره کارآموزی و یا کارورزی: ----		-----

۳- مشخصات فراگیران

رشته تحصیلی: سلامت سالمندی	مقطع تحصیلی: کارشناسی ارشد	تعداد فراگیر: ۵
-------------------------------	-------------------------------	--------------------

هدف کلی درس:

آشنایی با اهداف مراقبتهای اساسی و خدمات حمایتی سالمندان، آشنایی با چالشهای نظام ارائه خدمات سلامت به سالمندان، انواع مراقبت از سالمندان در جامعه و نقش خانواده ها، NGO ها و دیگر سرویسهای غیررسمی مراقبت، مباحث اخلاقی در مراقبت از سالمندان، انزوا و شمول اجتماعی در سالمندان، مدلها و سیستمهای رفاهی و بهداشتی و اجتماعی برای سالمندان، مراقبتها و خدمات سرویس محور برای سالمندان و شبکه های حمایت از سالمندان.

اهداف اختصاصی درس:

۱. اهداف خدمات حمایتی سالمندان را تشریح نماید.
۲. مراقبتهای اساسی سالمندان را عنوان و بحث نماید.
۳. خدمات حمایتی از سالمندان را توضیح دهد.
۴. چالشهای نظام ارائه خدمات سلامت به سالمندان در ایران را بحث نماید
۵. نقش خانواده ها، NGO ها و دیگر سرویسهای غیررسمی در مراقبت از سالمندان را توضیح دهد
۶. اخلاق پزشکی را در برخورد با سالمند بیمار تبیین نماید.
۷. انزوا/شمول اجتماعی سالمندان را توضیح دهد و علل و راهکارهای مواجهه با آنها را بحث نماید.
۸. انواع مدل ها مراقبت برای سالمندان را نام برند.
۹. لزوم وجود مراکز نگه داری سالمندان در ایران را توضیح دهند.
۱۰. اهداف ایجاد مراکز نگه داری روزانه را بیان کنند.
۱۱. با مراقبتها و خدمات سرویس محور برای سالمندان آشنا شود.
۱۲. با شبکه های حمایت از سالمندان آشنا شود.

شیوه آموزش:

- ۱- استفاده از روش سخنرانی
- ۲- انجام بحث و مذاکره گروهی
- ۳- آموزش مبتنی بر حل مساله

وظایف فراگیران:

- ۱- انجام وظائف محوله بر اساس طرح موضوع
- ۲- مشارکت در ارائه مفاهیم و دروس بر اساس طرح درس
- ۳- بارش افکار
- ۴- مشارکت در بحث های کلاسی بصورت پرسش و پاسخ

نحوه ارزیابی و ارزشیابی فراگیران:

- ۱- نحوه پاسخگویی به سوالات امتحان میان ترم و پایان ترم که به شکل سوالات تستی - تشریحی طراحی خواهند شد.
- ۲- کیفیت فعالیتهای کلاسی که بر اساس محتوای مطروحه و دراستای طرح درس موضوع تعیین می شود .
- ۳- علاقه به شرکت در بحثهای گروهی، حضور منظم در جلسات آموزشی، اشتیاق به مشارکت در طرح پرسش و پاسخگویی به سوالات و نیز علاقه به یادگیری مفاهیم جدید و آموزش آنها به سایر فراگیران که با تشخیص اساتید امتیاز هر دانشجو در مقایسه با سایر دانشجویان مشخص خواهد شد .
- ۴- حضور فیزیکی فعال دانشجویان
- ۵- انجام فعالیتهایی که در لاگ بوک عملی مشخص شده است

منابع درس:

1. Rybash, JM, Roodin, PA and Hoyer, WJ Adult Development and Aging, Brown and Benchmark publishers last edition
2. Schaie, kw. and Willis sl. Adult development and Ageing, Harper Collis college publishers last edition
3. Phillipson C capitalism and the construction of old age, Macmillan last edition
4. Ghada H, Kalyan B. Health care for the elderly: a manual for primary health care workers. WHO.
5. Foster L. Walker B. Active and Successful Aging; A European Policy Perspective. Gerontologist. 2014; 55(1): 85-91.
6. Baar et al., Critical Perspectives in Social Gerontology. 2004
۷. اساتید دانشگاه های علوم پزشکی کشور. کتاب جامع بهداشت عمومی، آخرین چاپ، ۱۳۹۲
۸. راهنمای آموزشی مراقبتهای ادغام یافته و جامعه سالمندی. ویژه غیرپزشک. وزارت بهداشت. اداره سلامت سالمندان. ۱۳۹۸
۹. نوشته Social Determinants of Health - منتظری علی. مولفه های اجتماعی سلامت. در ترجمه مایکل مارموت. چاپ آخر. ۱۳۹۱
10. Caring for Older People in Australia, Amanda Johnson, Esther Chang, 2nd Edition

برنامه جلسات درسی

منابع درسی	اهداف آموزشی جلسه	جلسه
فصل ۱۱ گفتار ۲۱ از منبع ۷ بخش اول و دوم از منبع ۸ فصول مرتبط از منابع ۵	هدف کلی: آشنایی با اهداف و مراقبتهای اساسی و خدمات حمایتی سالمندان ۱. اهداف خدمات حمایتی سالمندان را تشریح نماید. ۲. مراقبتهای اساسی سالمندان را عنوان و بحث نماید. ۳. خدمات حمایتی از سالمندان را توضیح دهد.	۱ رأس مطلب: اهداف و مراقبتهای اساسی و خدمات حمایتی سالمندان
فصول مرتبط از منابع ۴، ۵ و ۶ فصل ۱۱ گفتار ۲۱ از منبع ۷	هدف کلی: شناخت چالشهای نظام ارائه خدمات سلامت به سالمندان ۱. چالشهای نظام ارائه خدمات سلامت به سالمندان در ایران را بحث نماید	۲ رأس مطلب: چالشهای نظام ارائه خدمات سلامت به سالمندان
فصل ۱۱ از منبع ۳ فصول مرتبط از منابع ۴ و ۶	هدف کلی: آشنایی با وضعیت مراقبت از سالمندان در جامعه و نقش خانواده ها، NGO ها و دیگر سرویسهای غیررسمی مراقبت ۱. وضعیت مراقبت از سالمندان در ایران را توضیح دهد و استانداردهای آن را بحث نماید. ۲. نقش خانواده ها، NGO ها و دیگر سرویسهای غیررسمی در مراقبت از سالمندان را توضیح دهد.	۳ رأس مطلب: مراقبت از سالمندان در جامعه و نقش خانواده ها، NGO ها و دیگر سرویسهای غیررسمی مراقبت
فصول مرتبط از منابع ۱ تا ۶	هدف کلی: آشنایی با مباحث اخلاقی در مراقبت سالمندان ۱. اخلاق پزشکی را در برخورد با سالمند بیمار تبیین نماید. ۲. جنبه های اخلاقی در مراقبت از سالمندان در جایگاه های مختل (منزل، مراکز نگهداری و بیمارستان) را تبیین نماید.	۴ رأس مطلب: مباحث اخلاقی در مراقبت از سالمندان

فصل ۱۱ از منبع ۳ فصول مرتبط از منابع ۴ و ۶	<p>هدف کلی :</p> <p>آشنایی با انزوا و شمول اجتماعی و نقش خانواده ها، NGO ها و دیگر سرویسهای غیررسمی مراقبت در آن</p> <p>۱. انزوا/شمول اجتماعی سالمندان را توضیح دهد و علل و راهکارهای مواجهه با آنها را بحث نماید.</p> <p>۲. نقش خانواده ها، NGO ها و دیگر سرویسهای غیررسمی در مراقبت در انزوا/شمول اجتماعی سالمندان را توضیح دهد</p>	<p>رأس مطلب :</p> <p>انزوا و شمول اجتماعی در سالمندان (Social exclusion and inclusion)</p>	۵
فصول ۵ و ۶ از منبع ۱۰	<p>هدف کلی:</p> <p>آشنایی با مدلها و سیستمهای رفاهی و بهداشتی و اجتماعی برای سالمندان (با تاکید بر مراقبت در منزل، چالشها و رویکردها به آن در ایران و جهان)</p> <p>۱. انواع مدل ها مراقبت برای سالمندان را نام برند.</p> <p>۲. اهداف مراقبت در منزل را بیان نمایند.</p> <p>۳. لزوم وجود مراکز نگه داری سالمندان در ایران را توضیح دهند.</p> <p>۴. اهداف ایجاد مراکز نگه داری روزانه را بیان کنند.</p>	<p>رأس مطلب :</p> <p>مدلها و سیستمهای رفاهی و بهداشتی و اجتماعی برای سالمندان</p>	۶
فصل ۳ از منبع ۱۰	<p>هدف کلی :</p> <p>آشنایی با خدمات سرویس محور برای سالمندان و شبکه های حمایت از سالمندان</p> <p>۱. آشنایی بامراقبتها و خدمات سرویس محور برای سالمندان</p> <p>۲. آشنایی با شبکه های حمایت از سالمندان</p>	<p>رأس مطلب:</p> <p>مراقبتها و خدمات سرویس محور برای سالمندان و شبکه های حمایت از سالمندان</p>	۷
فصل ۷ و ۸ از منبع ۱۰	<p>هدف کلی:</p> <p>شنایی با بخشهای ویژه سالمندان در بیمارستانهای داخل و خارج کشور.</p> <p>۱. بخش های مراقبت سالمندان در</p>	<p>رأس مطلب:</p> <p>بخشهای ویژه سالمندان</p>	۸

	<p>بیمارستان را نام ببرد.</p> <p>۲. وضعیت بیمارستان های داخل کشور در خصوص مراقبت سالمندان را شرح دهد.</p> <p>۳. وضعیت بیمارستان های سایر کشورها در خصوص مراقبت سالمندان را شرح دهد.</p> <p>۴. وضعیت ارائه خدمات درمانی به سالمندان در داخل کشور با سایر کشورها را مقایسه کند.</p>		
-	<p>آشنایی عملی با انواع مراقبت از سالمندان در جامعه، خانه و مراکز نگهداری</p>	<p>آشنایی عملی با انواع مراقبت از سالمندان در جامعه، خانه و مراکز نگهداری</p>	<p>۱ واحد عملی</p>
<p>کل مطالب ارائه شده در کلاس درس</p>	-	<p>آزمون پایان ترم</p>	-